

Guía Docente				
Datos Identificativos				2017/18
Asignatura (*)	A voz profesional	Código	652G04040	
Titulación	Grao en Logopedia			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Cuarto	Optativa	4.5
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Ciencias Biomédicas, Medicina e Fisioterapia			
Coordinación	Vilariño Vilariño, María Isabel	Correo electrónico	isabel.vilarino@udc.es	
Profesorado	Vilariño Vilariño, María Isabel	Correo electrónico	isabel.vilarino@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Tratase de unha asignatura optativa do cuarto curso do Título de Grao en Logopedia que consta de clases expositivas e interactivas tanto por parte do profesor como do alumnado e a materia ten que ser complementada polo alumnado ca bibliografía recomendada no apartado de fontes de información. Esta materia impátese no primeiro cuatrimestre.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A1	Coñecer e integrar os fundamentos biolóxicos da Logopedia: a Anatomía e Fisioloxía.
A6	Coñecer a clasificación, a terminoloxía e a descrición dos trastornos da comunicación, a linguaxe, a fala, a voz e a audición e as funcións orais non verbais.
A8	Coñecer os fundamentos do proceso de avaliación e diagnóstico.
A11	Redactar un informe de avaliación logopédica.
A12	Realizar unha avaliación tras a intervención.
A13	Coñecer os principios xenerais de la intervención logopédica.
A15	Coñecer e aplicar os modelos e as técnicas de intervención.
A21	Saber deseñar e elaborar informes logopédicos.
A26	Adquirir un coñecemento práctico para a avaliación logopédica.
A28	Adquirir un coñecemento práctico en intervención logopédica (formación práctica en ámbitos escolares, clínico-sanitarios e asistenciais).
A29	Adquirir a formación práctica para o traballo individual, grupal, cooperativo e de mediación con facilitador.
A30	Coñecer a actuación profesional e os contornos onde se desenvolve a práctica.
A32	Utilizar tecnoloxías da información e da comunicación.
B1	Acceso, selección e xestión das fontes de información relevantes para a práctica profesional.
B5	Aprender autonomamente, e motivarse para facelo de forma continuada.
B8	Capacidade de observar e de escoitar de forma activa.
B10	Capacidade para motivarse e procurar a calidade na actuación profesional.
B11	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B12	Comunicarse de maneira efectiva nun contorno de traballo.
B13	Coñecer e manexar as novas tecnoloxías da comunicación e da información.
B14	Destreza e empatía nas relacións interpersoais.
B15	Poñer en valor a súa profesión no contorno en que desenvolve o seu traballo.
B17	Saber expresarse en público.
B18	Ser creativo no exercicio da profesión.
B19	Ter compromiso ético.
B23	Traballar de forma colaborativa.
B24	Traballar en equipo e, de ser o caso, de forma interdisciplinar.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.

C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
1- Coñecer a información xeral respecto das estruturas e sistemas funcionais que interveñen na produción da voz e na determinación dos distintos procesos patolóxicos que a afectan.	A1	B1	C1
	A6	B5	C2
	A8	B8	C3
2.- Provir información detallada sobre os procesos que afectan a funcionalidade vocal: aspectos etiolóxicos, patoxénicos, clínicos e prospectivos, así como dos factores emocionais que acompañan e/ou determinan as perturbacións da voz profesional.	A11	B10	C6
	A12	B11	C7
	A13	B12	C8
	A15	B13	
	A21	B14	
3.- Aportar os alumnos os coñecementos prácticos da clasificación vocal, técnicas vocais e alteracións que estas producen no aparato fonatorio para previr, diagnosticar y levar a cabo un plan terapéutico completo de culquer tipo de afectación vocal dos profesionais da voz cantada e falada.	A26	B15	
	A28	B17	
	A29	B18	
	A30	B19	
	A32	B23	
		B24	

Contidos	
Temas	Subtemas
Tema 1: Introducción: Recordo anatómico-fisiolóxico da produción da voz	Aparato respiratorio Aparato bucofonador.
Tema 2: Audición, Musicalidade, oído musical.	Características necesarias na voz profesional
Tema 3: Esquema corporal.	Sensacións propioceptivas. Musculatura. Alteracións do sistema postural.
Tema 4: Relaxación. Reeducación psicomotriz dos trastornos posturais.	Distintas técnicas de relaxación
Tema 5: Esquema corporal vocal do cantante. Sensibilidades propioceptivas. A técnica da voz cantada.	5.1. O método do canto. - Respiración. - Emisión: sistemas de produción, resonancia, volumen, timbre, rexistro, pasaxe vocal, falsete e outros. - Articulación. 5.2. A sensibilidade propioceptiva: esquema corporal vocal do cantante. A clasificación vocal 5.2.1. Criterios anatómicos. 5.2.2. Criterios funcionais. 5.2.3. Criterios acústicos.
Tema 6: Técnica da voz falada. A súa adaptación as necesidades do actor.	Utilización da voz falada
Tema 7: As Disfonías profesionais	Definición, etioloxía, sintomatoloxía e formas clínicas. Descrición e rehabilitación. Trastornos profesionais da voz falada e da voz cantada. Componentes biolóxicos, psico-emocionais e medio-ambientais

Tema 8:A hixiene vocal	Principios xerais. A hixiene vocal do neno. A hixiene vocal do adulto.
Tema 9:Importancia da formación do terapeuta vocal	Os seus roles e participación en equipos multidisciplinares no abordaxe global dos pacientes con patoloxía vocal de uso profesional.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Análise de fontes documentais	A1 A6 A13 A15 A30 B12 B13 B15 B17 B18 B19 B23 B24 C1 C2 C3 C6 C7 C8	0	34.5	34.5
Estudo de casos	A1 A8 A11 A12 A21 A26 A28 A29 A32 B1 B5 B11 B14 C2 C3 C6 C7 C8	16	20	36
Traballos tutelados	A29 A32 B1 B5 B8 B13 B14 B18 B23 B24 C1 C3 C6	1	20	21
Discusión dirixida	A1 A11 A21 A28 A32 B1 B5 B10 B12 B13 C3 C6 C7	5	0	5
Aprendizaxe colaborativa	A29 A32 B14 B18 B23 B24 C6 C7 C8	15	0	15
Atención personalizada		1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Análise de fontes documentais	Utilización de documentos audiovisuais e/ou bibliográficos relevantes para a temática da materia.
Estudo de casos	Estudio e presentación de casos clínicos
Traballos tutelados	Realización de traballos mediante búsquedas bibliográficas, baixo a tutela do profesor.
Discusión dirixida	Discutiránse na clase cuestións relacionadas ca asignatura
Aprendizaxe colaborativa	O alumno participará na resolución de tarefas asignadas polo profesor e a exposición de temas.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	O alumno realizará traballos tutelados e supervisados polo profesor que resolverá as dudas mediante atención personalizada e que estarán incluídos na avaliación.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	A29 A32 B1 B5 B8 B13 B14 B18 B23 B24 C1 C3 C6	Os traballos tutelados serán expostos na clase e avaliaranse as capacidades comunicativas e de exposición dos alumnos.	60

Aprendizaxe colaborativa	A29 A32 B14 B18 B23 B24 C6 C7 C8	Valorarase a capacidade de organización e resolución de tarefas asignadas	5
Estudo de casos	A1 A8 A11 A12 A21 A26 A28 A29 A32 B1 B5 B11 B14 C2 C3 C6 C7 C8	Estará incluído dentro da avaliación continúa	10
Análise de fontes documentais	A1 A6 A13 A15 A30 B12 B13 B15 B17 B18 B19 B23 B24 C1 C2 C3 C6 C7 C8	Avaliarase a capacidade do alumno para a utilización e búsqueda das diferentes fontes documentais	25

Observacións avaliación

Dado que non se realizará examen final será obrigatoria a asistencia a todas as actividades da asignatura e por suposto ás clases expositivas e interactiva e a participación activa nelas porque os alumnos expoñerán os contidos na clase

Fontes de información

Bibliografía básica

- Bustos Sánchez I. (2007). La voz. La técnica y la expresión. Ed. Paidotribo, Madrid
 - Theodore, JR Dimon (2013). La voz cantada y hablada. Ed. Gaia
 - Segre-Naidich (1993). Principios de foniatría para alumnos y profesionales del canto. Buenos Aires. Ed. Panamericana
 - Behlau M. (2005). A voz. Olviro do especialista. Tomo I y II. Rio de Janeiro. Ed. Revinter
 - Caballero C. (1989). Como educar la voz cantada. México. Ed. Edamex
 - Murray Morrison, Linda Rammage (1996). Tratamiento de los trastornos de la voz. Barcelona. Ed. Masson
 - Dinville C. (1996). Los trastornos de la voz y su reeducación. Barcelona. Ed. Masson
 - García Tapia R. (1996). Diagnóstico y tratamiento de los trastornos de voz. Madrid. Ed. Panamericana
 - Le Huche F, Allali A. (1994). La voz, Tomos 1,2,3.. Barcelona. Ed. Masson
- La bibliografía se actualizará a durante el curso y se utilizará material audiovisual.

Bibliografía complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía dos órganos da audición e a linguaxe/652G04001

Intervención logopédica nos trastornos da fala e a voz/652G04027

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Intervención logopédica nos trastornos da fala e a voz/652G04027

Materias que continúan o temario

Fisioterapia do aparato bucofonador/652G04039

Observacións

Recomendase o alumnado consultar as fontes de información recomendadas.

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías